

سابقه بررسی در مورد قیمت ها و محاسبه شاخص های ذیربط در نقاط شهری و روستایی کشور که در حال حاضر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مرکز آمار ایران انجام می گیرد، به شرح زیر است:

الف) شاخص بهای عمده فروشی کالاها و شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری

برای اولین بار، بانک ملی ایران در سال ۱۳۱۵، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها را در نقاط شهری آغاز کرد. در سال ۱۳۳۸، با تغییر سال پایه، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها مورد تجدید نظر قرار گرفت و با تأسیس بانک مرکزی ایران در سال ۱۳۳۹، مسئولیت تهیه شاخص های مزبور، به این بانک محول شد. بانک مرکزی ایران در سال ۱۳۴۸، با پایه قراردادن سال مزبور، تجدید نظر دوم را در محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها به عمل آورد. با افزایش قیمت نفت در سال ۱۳۵۳ که تحولاتی را در اوضاع اقتصادی کشور پدید آورد، سال مزبور به عنوان سال پایه در نظر گرفته شد و بر همین اساس، محاسبه شاخص های مذکور، برای سومین بار مورد تجدید نظر قرار گرفت.

در سال ۱۳۶۱، با توجه به تغییرات ایجاد شده در الگوی مصرف خانوارها که ناشی از تحولات اقتصادی و اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی بود، این سال به عنوان سال پایه انتخاب شد و تجدیدنظر در زمینه محاسبه شاخص های مذکور به عمل آمد.

در سال ۱۳۶۹، با پایان یافتن جنگ تحمیلی و تغییر شرایط اقتصادی، ضرورت تجدیدنظر در سال پایه احساس شد و این سال را بانک مرکزی به عنوان سال پایه انتخاب کرد.

بانک مرکزی در سال ۱۳۷۸، سال پایه را برای "شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران" از سال ۱۳۶۹ به سال ۱۳۷۶ تغییر داد. همچنین این شاخص از سال ۱۳۸۵ براساس سال پایه ۱۳۸۳ محاسبه و ارائه شده است. لازم به ذکر است از سال ۱۳۸۱ محاسبه این شاخص در دفتر "شاخص قیمت ها"ی مرکز آمار ایران آغاز شد و از سال ۱۳۹۰ مقرر شد اطلاعات این شاخص در سالنامه آماری کشور براساس سال پایه ۱۳۸۱ ارائه شود. شایان ذکر است در سال ۱۳۹۱ اطلاعات این شاخص براساس سال پایه ۱۳۹۰ توسط دفتر شاخص قیمت مرکز آمار ایران محاسبه و در سالنامه آماری کشور قرار گرفت.

ب) شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی

در سال ۱۳۵۳، مرکز آمار ایران برای اولین بار، طرح آمارگیری از قیمت خرده فروشی تعدادی از کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی را به مرحله اجرا در آورد و از آن زمان تا مهرماه ۱۳۵۷، نتایج حاصل از آمارگیری های مذکور را همه ساله به صورت متوسط قیمت کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی، در قالب نشریات فصلی و سالانه، منتشر می کرد. پس از آن، نتایج نیمه دوم سال ۱۳۵۸ و نیمه اول سال ۱۳۵۹ طرح آمارگیری فوق، به صورت متوسط قیمت و شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی روستایی در اختیار علاقمندان قرار گرفت.

از سال ۱۳۶۱ لغایت سال ۱۳۷۵، شاخص قیمت خرده فروشی کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی، براساس سال پایه ۱۳۶۱ تهیه و منتشر می شد. همچنین در سال ۱۳۷۶، سال ۱۳۷۴ به عنوان سال پایه انتخاب و آمارهای

مورد نظر برای سال های ۱۳۷۵ لغایت ۱۳۸۳، به تفکیک استان ها و کل کشور تهیه و منتشر شده است. از سال ۱۳۸۳ تا سال ۱۳۹۱، سال ۱۳۸۱ به عنوان سال پایه مبنای محاسبه بوده است. در حال حاضر براساس آخرین تجدیدنظر سال ۱۳۹۰ به عنوان سال پایه مبنای محاسبه قرار گرفته است.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است :

شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی: معیار سنجش تغییرات قیمت تعداد معین و ثابتی از کالاها و خدمات مورد مصرف خانوار نسبت به سال پایه، شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی نامیده می شود.

طبقه بندی در گروه های کالاها و خدمات: طبقه بندی کالاها و خدمات در شاخص های قیمت، براساس ماهیت آن ها و طبقه بندی های بین المللی و نیازهای ملی انجام گرفته است، ولی مبنای کلی، طبقه بندی پیشنهادی سازمان ملل (COICOP)^۱ برای کالاها و خدمات مصرفی، SITC^۲ برای عمده فروشی) می باشد که بنابر ملاحظات اقتصاد ایران، تغییراتی در آن داده شده است.

در این طبقه بندی ها، کالاها و خدمات به چند گروه بزرگ تقسیم می شود که هر یک از آن ها چندین زیرگروه دارد. گروه های بزرگ را گروه های اصلی و زیر گروه های آن ها را گروه های فرعی کالاها و خدمات می نامند. در ضمن، گروه های کالاها و خدمات برحسب نیاز براساس گروه های اختصاصی نیز طبقه بندی می شوند. **سال پایه:** سال معین و ثابتی است که درصد تغییرات شاخص، نسبت به آن سنجیده می شود و عدد شاخص در آن سال برابر ۱۰۰ است.

ضریب اهمیت: سهم هر کالا یا خدمت را در مجموعه کالاها و خدمات مشمول شاخص، ضریب اهمیت می گویند. در شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی، سهم هر کالا یا خدمت، نسبت هزینه پرداختی خانوار، برای آن کالا یا خدمت به کل هزینه خانوار می باشد. در شاخص قیمت عمده فروشی، سهم هر کالا، ارزش فروش عمده فروشی کالا به کل ارزش عمده فروشی کالاها می باشد.

نقاط شهری: رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم "فصل ۲- جمعیت".

نقاط روستایی: رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم "فصل ۲- جمعیت".

^۱ طبقه بندی مصرف فردی بر حسب هدف (Classification of Individual Consumption According Purpose: COICOP).

^۲ طبقه بندی استاندارد بین المللی تجارت (Standard International Trade Classification: SITC).

گزیده اطلاعات

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری در سال ۱۳۹۵، با افزایشی به میزان ۴/۹ درصد نسبت به سال قبل به عدد ۲۱۰/۵ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰) رسید. شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری در دو گروه اختصاصی "کالاها" و "خدمات" نسبت به سال گذشته به ترتیب ۴/۵ و ۵/۴ درصد افزایش یافته است. در این سال بیشترین درصد افزایش مربوط به گروه آب و برق و سوخت" با ۱۳/۱ درصد افزایش و کمترین درصد تغییر مربوط به گروه "میوه و خشکبار" با ۰/۰ درصد، بوده است. در گروه "کالاهای غیرخوراکی و خدمات" کمترین درصد افزایش مربوط به گروه "ارتباطات" با ۰/۳ درصد بوده است.

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۹۵، نسبت به سال گذشته، ۶/۹ درصد افزایش یافته و به عدد ۲۳۳/۵ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰) رسیده است. شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی در دو گروه اختصاصی "کالاها" و "خدمات" نسبت به سال گذشته به ترتیب ۷/۱ و ۶/۳ درصد افزایش یافته است. در این سال بیشترین درصد افزایش مربوط به گروه میوه ها و خشکبار" با ۲۱/۱ درصد افزایش و کمترین درصد تغییر مربوط به گروه "ارتباطات" با ۰/۱ درصد، بوده است. در گروه "کالاهای غیرخوراکی و خدمات" کمترین درصد افزایش مربوط به گروه ارتباطات" با ۰/۱ درصد بوده است.

۲۲ - شاخص های قیمت - سالنامه آماری استان کرمان ۱۳۹۵

۱-۲۲- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری برحسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۰۰=۱۳۹۰)

گروه های کالاها و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	درصد تغییر سال ۹۵ نسبت به سال ۹۴
شاخص کل.....	۱۰۰	۱۶۱/۸	۱۸۵/۵	۲۰۰/۷	۲۱۰/۵	۴/۹
خوراکیها، آشامیدنیها ودخانیات.....	۱۰۰	۱۹۲/۶	۲۰۹/۲	۲۲۲/۹	۲۳۱/۶	۳/۹
خوراکی ها و آشامیدنی ها.....	۱۰۰	۱۹۱/۱	۲۰۷/۷	۲۲۱/۶	۲۳۰/۱	۳/۹
خوراکی ها.....	۱۰۰	۱۹۰/۲	۲۰۶/۳	۲۲۰/۱	۲۲۸/۴	۳/۸
غلات و نان.....	۱۰۰	۱۷۰/۹	۱۸۵/۹	۲۰۲/۵	۲۱۱/۳	۴/۴
گوشت قرمز وسفید وفرآورده های آنها	۱۰۰	۱۹۰/۳	۲۰۵/۴	۲۱۲	۲۲۹/۷	۸/۳
گوشت قرمز وماکیان.....	۱۰۰	۱۸۴/۴	۱۹۵/۶	۱۹۷/۹	۲۱۶/۱	۹/۲
ماهیا و صدف داران.....	۱۰۰	۲۳۰/۹	۲۷۱/۸	۳۰۷/۷	۳۲۲/۴	۴/۸
شیر، پنیر و تخم مرغ.....	۱۰۰	۱۸۱/۶	۲۰۱/۷	۲۱۷/۱	۲۲۷/۱	۴/۶
روغنها و چربیها.....	۱۰۰	۲۰۵/۱	۲۲۷	۲۳۵/۵	۲۴۷/۸	۵/۲
میوه وخشکبار.....	۱۰۰	۲۱۵/۳	۲۳۰/۳	۲۶۶/۷	۲۶۶/۶	۰
سبزیجات(سبزی ها و حبوبات).....	۱۰۰	۲۲۷/۲	۲۳۵/۳	۲۳۵/۱	۲۲۴/۲	۴/۷
قندوشکر وشیرینی ها(شکر، مربا، عسل، شکلات وشیرینی).....	۱۰۰	۱۶۷/۸	۱۹۵/۳	۲۰۹/۳	۲۲۰/۱	۵/۱
محصولات خوراکی طبقه بندی نشده در جای دیگر.....	۱۰۰	۱۶۷/۴	۱۹۴/۴	۲۰۵/۲	۲۱۲/۹	۳/۷
چای، قهوه، کاکائو، نوشابه وآب میوه(نوشابه های غیرالکلی).....	۱۰۰	۲۱۶	۲۴۴/۲	۲۵۹/۷	۲۷۴/۷	۵/۸
دخانیات.....	۱۰۰	۲۶۳/۳	۲۷۸/۶	۲۸۶/۹	۳۰۲/۴	۵/۴
کالاهاى غير خوراکی و خدمات.....	۱۰۰	۱۵۱/۷	۱۷۷/۸	۱۹۳/۵	۲۰۳/۶	۵/۲
پوشاک وكفش.....	۱۰۰	۱۸۵/۵	۲۰۹/۴	۲۲۲/۱	۲۲۹/۲	۳/۲

سالنامه آماری استان کرمان _ ۱۳۹۵ _____ ۲۲ - شاخص های قیمت

۱-۲۲- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری برحسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (دنباله) (۱۳۹۰=۱۰۰)

گروه های کالاها و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	درصد تغییر سال نسبت به سال ۹۴
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوختها.....	۱۰۰	۱۳۴/۲	۱۵۶/۱	۱۷۱/۹	۱۸۲/۳	۶/۱
مسکن.....	۱۰۰	۱۳۱/۵	۱۵۱/۱	۱۶۵/۲	۱۷۳	۴/۷
اجاره.....	۱۰۰	۱۳۰/۳	۱۴۹/۵	۱۶۳/۲	۱۷۰/۸	۴/۷
خدمات نگهداری و تعمیر واحد مسکونی (خدمت)	۱۰۰	۱۷۵/۷	۲۱۱	۲۳۷/۹	۲۵۴/۳	۶/۹
آب، برق و سوخت.....	۱۰۰	۱۷۵/۷	۱۹۱/۵	۲۱۹/۵	۲۴۸/۱	۱۳/۱
مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها	۱۰۰	۱۸۱/۱	۱۹۹/۱	۲۰۸/۴	۲۱۴/۶	۳/۰
بهداشت و درمان.....	۱۰۰	۱۶۸/۲	۲۰۹/۲	۲۳۵/۴	۲۴۶/۳	۴/۶
حمل و نقل.....	۱۰۰	۱۶۸/۸	۲۰۷/۸	۲۲۲/۱	۲۳۳	۴/۹
ارتباطات.....	۱۰۰	۱۱۵/۹	۱۲۳/۶	۱۲۷/۶	۱۲۸	۰/۳
تفریح و فرهنگ.....	۱۰۰	۱۳۸/۴	۱۶۱/۴	۱۷۱/۴	۱۷۵/۶	۲/۵
آموزش.....	۱۰۰	۱۳۱/۱	۱۵۱/۸	۱۷۳/۴	۱۸۹/۷	۹/۴
هتل و رستوران.....	۱۰۰	۱۹۴/۴	۲۲۸/۶	۲۵۳/۵	۲۷۰/۶	۶/۸
کالا و خدمات متفرقه.....	۱۰۰	۱۷۹/۹	۱۹۵/۴	۲۰۴/۴	۲۲۲	۸/۶
شاخص کل * (بدون اجاره).....	۱۰۰	۱۷۳/۲	۱۹۸/۷	۲۱۴/۴	۲۲۴/۹	۴/۹
کالاها.....	۱۰۰	۱۸۳/۲	۲۰۶/۱	۲۱۹/۸	۲۲۹/۶	۴/۵
خدمات.....	۱۰۰	۱۳۹/۲	۱۶۴	۱۸۰/۷	۱۹۰/۴	۵/۴

مأخذ _ مرکز آمار ایران

۲۲ - شاخص های قیمت - سالنامه آماری استان کرمان ۱۳۹۵

۲-۲- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی برحسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۳۹۰=۱۰۰)

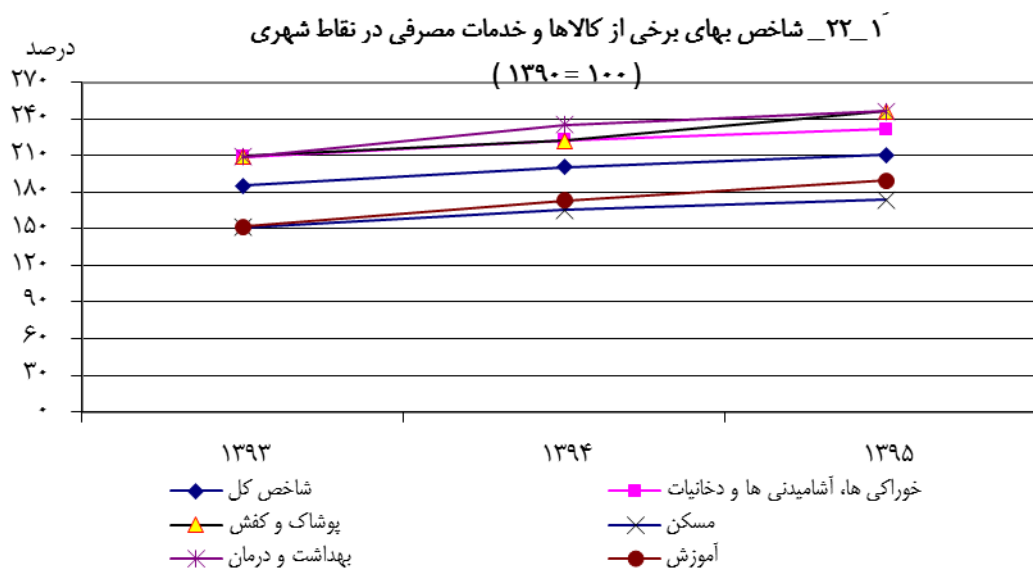
گروه های کالاها و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	درصد تغییر سال ۹۵ نسبت به سال ۹۴
شاخص کل.....	۱۰۰	۱۸۰/۷	۲۰۵/۴	۲۱۸/۵	۲۳۳/۵	۶/۹
خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات	۱۰۰	۲۰۹/۲	۲۲۳	۲۲۹/۵	۲۵۰/۵	۹/۱
خوراکی ها و آشامیدنیها.....	۱۰۰	۲۰۵/۸	۲۱۹	۲۲۵/۳	۲۴۶/۲	۹/۳
خوراکیها.....	۱۰۰	۲۰۰/۷	۲۱۲/۶	۲۱۸/۹	۲۳۹/۷	۹/۵
نان و غلات	۱۰۰	۱۹۲/۲	۲۰۷/۵	۲۳۰/۳	۲۴۴/۷	۶/۲
گوشت قرمز و سفید و فرآورده های آنها	۱۰۰	۱۹۵/۸	۲۰۵/۹	۱۹۸/۶	۲۲۸/۴	۱۵/۰
گوشت قرمز و ماکیان.....	۱۰۰	۱۹۳/۴	۲۰۲/۷	۱۹۳/۵	۲۲۴/۲	۱۵/۸
ماهی ها و صدف داران.....	۱۰۰	۲۴۱/۸	۲۶۷/۱	۲۹۵	۳۰۹	۴/۷
شیر، پنیر و تخم مرغ	۱۰۰	۱۹۸/۸	۲۲۵/۴	۲۳۳/۶	۲۴۲/۳	۳/۷
روغن ها و چربی ها.....	۱۰۰	۲۱۹/۲	۲۲۸/۵	۲۴۱/۸	۲۵۷/۱	۶/۳
میوه ها و خشکبار.....	۱۰۰	۲۴۲/۱	۲۵۳/۹	۲۴۳/۷	۲۹۵/۱	۲۱/۱
سبزی ها و حبوبات	۱۰۰	۲۱۸/۳	۲۱۸/۷	۲۱۶/۳	۲۲۳/۷	۳/۴
شکر، مربا، عسل، شکلات و شیرینی(قندوشکر و شیرینیها).....	۱۰۰	۱۷۳/۹	۱۸۸/۳	۲۰۵	۲۲۱/۴	۸/۰
محصولات خوراکی طبقه بندی نشده در جای دیگر.....	۱۰۰	۱۹۸/۹	۲۰۲/۶	۲۰۶/۹	۲۱۳/۳	۳/۱
چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آب میوه (نوشابه های غیرالکلی).....	۱۰۰	۳۱۳/۵	۳۵۴/۱	۳۶۲/۸	۳۸۴/۷	۶/۰
دخانیات	۱۰۰	۴۰۷/۵	۴۵۷	۴۶۹/۶	۴۹۷/۸	۶/۰
کالاها و غیرخوراکی ها و خدمات	۱۰۰	۱۶۲/۶	۱۹۴/۳	۲۱۱/۵	۲۲۲/۷	۵/۳
پوشاک و کفش.....	۱۰۰	۱۹۶/۳	۲۲۵/۷	۲۳۹/۷	۲۴۶/۵	۲/۸

سالنامه آماری استان کرمان _ ۱۳۹۵ _____ ۲۲ - شاخص های قیمت

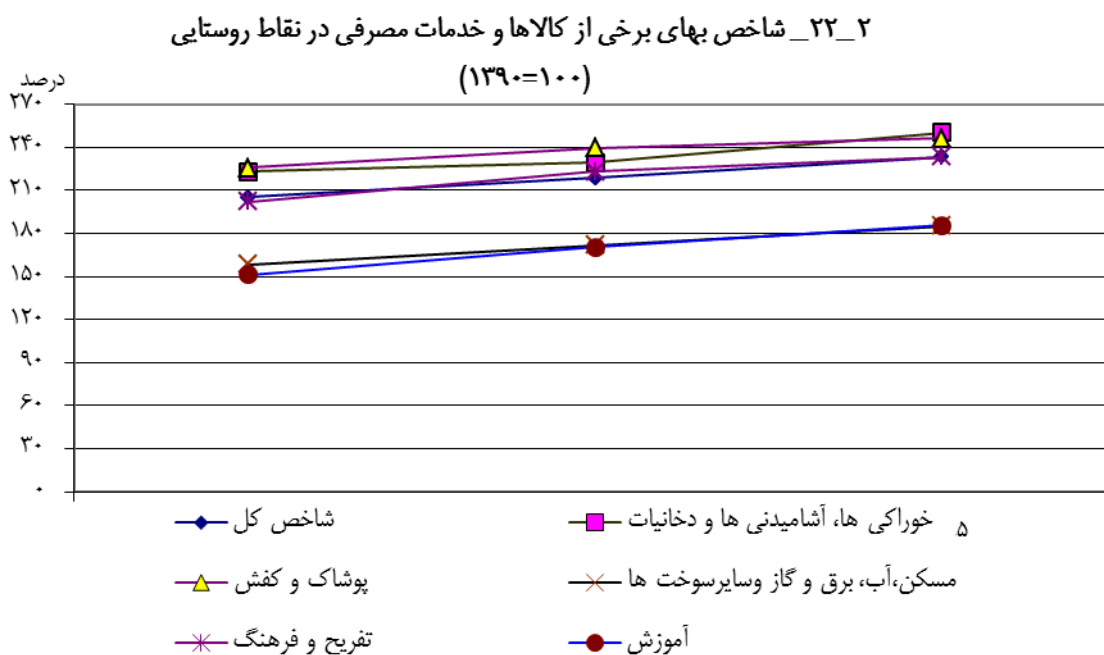
۲-۲- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی برحسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (دنباله) (۱۳۹۰=۱۰۰)

درصد تغییر سال نسبت به سال ۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۰	گروه های کالاها و خدمات
۷/۸	۱۸۵/۲	۱۷۱/۸	۱۵۸/۵	۱۳۲/۳	۱۰۰	مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوخت ها
۴/۵	۱۷۴/۵	۱۶۷	۱۵۳/۵	۱۳۴/۱	۱۰۰ مسکن
۴/۷	۱۷۰/۸	۱۶۳/۲	۱۴۹/۵	۱۳۰/۳	۱۰۰ اجاره
۰/۸	۳۱۰/۶	۳۰۸/۲	۳۰۵/۶	۲۷۲/۴	۱۰۰ نگهداری و تعمیر واحد مسکونی
۱۳/۱	۲۰۳/۵	۱۸۰	۱۶۷	۱۲۹/۳	۱۰۰ آب، برق و سوخت
۳/۶	۲۳۹/۴	۲۳۱	۲۱۴/۹	۱۹۱/۵	۱۰۰ مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها
۵/۵	۲۵۹/۴	۲۴۶	۲۱۴/۹	۱۶۵/۱	۱۰۰ بهداشت و درمان
۵/۳	۲۳۴/۵	۲۲۲/۸	۲۰۶/۶	۱۶۵/۱	۱۰۰ حمل و نقل
۰/۱	۱۳۶/۸	۱۳۶/۷	۱۳۳/۳	۱۱۰/۸	۱۰۰ ارتباطات
۴/۶	۲۳۳/۲	۲۲۳	۲۰۲/۱	۱۷۰/۸	۱۰۰ تفریح و فرهنگ
۹/۱	۱۸۵/۸	۱۷۰/۳	۱۵۱/۳	۱۳۰	۱۰۰ آموزش
۷/۴	۲۷۷/۴	۲۵۸/۴	۲۳۴/۸	۲۰۳/۸	۱۰۰ هتل و رستوران
۷/۶	۲۶۳/۸	۲۴۵/۱	۲۱۳/۷	۱۹۲/۹	۱۰۰ کالاها و خدمات متفرقه
۷/۰	۲۴۰/۳	۲۲۴/۵	۲۱۱/۶	۱۸۶/۲	۱۰۰ شاخص کل* (بدون اجاره)
۷/۱	۲۳۸/۰	۲۲۲/۳	۲۱۳/۱	۱۹۰/۳	۱۰۰ کالاها
۶/۳	۲۲۱/۲	۲۰۸/۱	۱۸۴/۸	۱۵۴/۷	۱۰۰ خدمات

مأخذ _ مرکز آمار ایران

مبنا جدول ۱_ ۲۲

مبنا جدول ۲_ ۲۲